

דברים מרבתינו מרנן ורבנן גדולי הדור זיע"א ויבדל"ח שליט"א

בענינא דיומא

הגאון רבי חיים אריה חדש שליט"א ר"י אור אלהנן במאמר בהיר בדבר השעה

מי שנבחר מן השמים להנהיג את הדור, רק הוא זוכה לסייעתא דשמיא לכוון לאמת.

יהיה הדבר הנכון לעשות בעוד חמש שנים. וכי יתכן להורות לאנשי העיר להצביע באופן שאיננו טובתם מפני שכך סיכם מישהו. אבל לולי שהרב אלישיב האיר את העיניים לא היינו חושבים על כך.

[היו שטענו שיש משום חילול השם בזה שאין מקיימים את ההסכם, ולמרות שאין שום תוקף להסכם בכל זאת אנשים אינם מבינים זאת ורואים בכך מעשה לא נכון. אבל שאלות כאלו הם חמורות ביותר ורק גדולי הדור יכולים להכריע בהם, והרב אלישיב ברוחב דעתו הכריע שאין בשיקול הזה כדי לשנות את ההכרעה].

בסופו של דבר המועמד שנתמך על ידי הרב אלישיב לא נבחר. קטני דעת חושבים שיש בזה כביכול ביזיון להרב אלישיב. אבל כל בר דעת מבין שלא הרב אלישיב 'הפסיד' אלא ההפסד הוא של אותם שלא שמעו בקולו והצביעו למועמד אחר. המתבונן במבט אמיתי מבין שכבודם של חכמי הדור איננו תלוי האם הציבור שומע בקולם או לא. אלא עצם הדבר הוא חסרון בכבוד התורה שיש אנשים שאינם שומעים לחכמי התורה, אבל אין בזה שום גריעותא בכבודו החכם עצמו.

דוגמה נוספת ראינו לפני חמש שנים. התקיים בירושלים סיבוב שני של בחירות בין מועמד דתי שנתמך על ידי גדולי ישראל, לבין מועמד חילוני שמאלני. המתח היה גדול והחשש לגורלה של ירושלים היה עצום ומוחשי. היו חלקים בציבור החרדי שלא רצו להצביע עבור המועמד הדתי בגלל כעס על עניינים שונים. הגיעה הצעה מצד אותם חוגים חרדים לעשות עיסקה: תמיכה במועמד שלהם בצפת, תמורת תמיכה במועמד הדתי בירושלים. הרבה תלמידי חכמים חשובים היו בטוחים שזה הדבר הנכון לעשות כדי להציל את ירושלים.

נכנסו חשובי מרביצי התורה (מן השורה הראשונה ממש) אל רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל לקבל ממנו אישור

בעקבות הבחירות התעוררו אצל חלק מהבחורים שאלות בנושאי השעה. באמת אין זה תפקידנו להתעמק בנושאים אלו אלא לעמול בהבנת הסוגיות ביבמות, אבל מכיוון שבכל זאת שאלות אלו מטרידות בחורים רבים נוצר צורך לפרש את הדברים. היו שביקשו להבין את מה שנכתב ביום שני במכתב לבני הישיבה שהכרעת ענייני הציבור מסורה ליחיד בדור, ואין שום משקל להוראת חכמים אחרים גדולים ככל שיהיו.

אחרים ביקשו להבין פרטים מסויימים בהנהגת גדולי הדור. לאמיתו של דבר אין לנו מקום לנסות להבין הנהגתם, אבל כדי שיתיישבו הדברים על הלב מדוע באמת אין אנו צריכים להבין, ניקח כמה דוגמאות מהכרעות גדולי ישראל בשנים האחרונות כדי להבין שהשיקולים שלהם שונים לגמרי משלנו:

לפני חמש עשרה שנים (בשנת תשס"ט) התקיימו בחירות בביתר עילית. הרב אלישיב זצ"ל הכריע לתמוך בראש העיר הקיים שהצליח בתפקידו ואין סיבה להחליפו באחר. באו בטענה שחמש שנים לפני כן נחתם הסכם שבבחירות הבאות יתמכו במועמד אחר. הרב אלישיב טען שאין שום תוקף להסכם, ואין מי שמוסמך לחתום על הסכם שנוגע לעתידה של העיר, כי העיר ואנשיה אינם רכוש של מישהו שיכול למסור אותם תמורת איזה דבר. ולכן הורה שחובה על כל אחד להצביע עבור המועמד הטוב ביותר לעתידה הרוחני של העיר.

במבט ראשון הכרעת הרב אלישיב שאין לקיים את ההסכם היתה נראית תמוהה לרבים וגם לתלמידי חכמים חשובים. אבל אחרי ששומעים את ההסבר מבינים שבעצם זה הרי פשוט כל כך, ופליאה עלינו איך חשבנו שיש סמכות למישהו לחתום הסכם עם פלוני הנוגע למצבם של אנשי העיר כאשר אין דרך לדעת מה

היו בחורים רבים שהוטרדו השבוע משאלה אחרת: מדוע חובה לשמוע דוקא לתלמיד חכם פלוני. הרי לכל אחד ואחד יש רב מסויים שהוא רגיל לשאול אותו בכל דבר. מדוע בענין הזה אין זכות לכל אחד לבחור לאיזה רב לשמוע.

התשובה על כך פשוטה ויסודית מאד: בעניינים פרטיים רשאי כל אדם לבחור לעצמו רב שאליו ישמע בכל תחום. בין בענייני הלכה, בין בענייני הנהגה אישית. הוא יכול לבחור איזה רב לשאול שאלות בהלכות שבת, ועם איזה רב להתייעץ בענייני פרנסה, חינוך, שידוכים, ורפואה ושאר העניינים.

אבל בעניינים שנוגעים לכלל הנהגת הציבור לא יתכן שכל אחד יעשה כפי הוראת הרב שלו, אפילו אם הוא באמת גדול מאד בתורה. מצב כזה יגרום חורבן והרס לציבור.

ניקח לדוגמה: כל אחד מבין שלא יתכן שבבית כנסת ציבורי יהיה מצב שכל אדם יעשה כפי הוראת רבו. פלוני יחליט שהתפילה צריכה להתקיים בשעה פלונית מפני שכך פוסק רב פלוני שאליו הוא קשור, ואחר יחליט שהתפילה צריכה להיות בשעה אחרת מפני שכך פוסק ראש הישיבה שבה למד וכו' וכו'. אנו מבינים שחייבת להיות סמכות אחת כדי למנוע חורבן.

דוגמה נוספת: נתאר לעצמנו מצב שבבית המקדש שיבנה במהרה יעשה כל כהן כפי הוראת הרב שלו. הרי זה יהיה מצב של חורבן נורא. כהן פלוני יחליט שכך הדרך הנכונה מפני שכך סבור הרב שלו, ואם עושים אחרת הקרבן פסול, וכהן שני יטען בשם רבו להיפך, וכל כהן יעשה כרצונו. מוכרח להיות סמכות עליונה (כהן גדול או לשכת הגזית) שתכריע ותודיע את הדרך הנכונה. בענייני הנהגה הפרטית יכול כל אחד לנהוג כפי הוראת רבו. ישראל שהקריב קדשים קלים ואוכל הבשר בביתו שבירושלים, ישאל את רבו על הלכות אכילת קדשים קלים. אבל בבית המקדש מוכרח להיות הנהגה אחת.

על אחת כמה וכמה בעניינים הנוגעים לחיי ציבור שלם של עיר מסויימת או לעתיד כל עולם התורה בארץ ישראל. אחרי שזכינו לחזור לארצנו הקדושה, ישנו כיום ריכוז ענק של ציבור חרדי המתגוררים יחד ותלויים זה בזה בהרבה מאד אופנים. **אם כל תלמיד חכם חשוב וגדול יחליט כיצד צריך הציבור לנהוג, ותלמידיו יעשו כמותו, יהיה זה חורבן נורא לכלל הציבור.**

במיוחד הדברים נכונים כאשר אנו נדרשים כל הזמן להתנהל מול הממשלה והמימסד החילוני בדברים שנוגעים לעצם אפשרות הקיום שלנו בארץ ישראל. הסכנה לקיום עולם התורה בטהרתו מוחשית ועצומה, ולולי שנעמוד כולנו תחת הנהגה אחת עלול חלילה לבא עלינו חורבן ממשי (היל"ת).

לכן הדריכו רבותינו גדולי הדור זצ"ל שהדרך היחידה האפשרית היא שכל הציבור כולו ללא יוצא מן הכלל יהיה כפוף בכל העניינים הציבוריים לגדולי הדור שבכל

לעיסקה, והוא התנגד ודחה בתוקף בנימוק פשוט: אין לנו רשות לוותר על צרכי הציבור החרדי בצפת תמורת צרכי הציבור בירושלים. אמנם ירושלים הרבה יותר חשובה, והציבור בירושלים גדול עשרות מונים מהציבור בצפת, אבל אין לנו סמכות לוותר על צרכיהם של אנשי צפת. ומכיוון שאין לנו רשות, ממילא אין זו ההשתדלות הנכונה המוטלת עלינו למען ירושלים.

בתחילה הציבור לא הבין את ההכרעה, וגם תלמידי חכמים רבים התפלאו. המתח היה גדול והיה נראה שזה הפתרון וההצלה. אבל כשמתבוננים בצורה מיושבת ובלי מתח הרי ההיגיון בזה הוא פשוט, כיצד יכולנו לחשוב אחרת.

לבסוף היתה הצלחה וסייעתא דשמיא גם בירושלים וגם בצפת. אבל בשעה שרבי גרשון קיבל את ההכרעה לא היה שום בטחון שזו תהיה התוצאה. הוא ידע שיש כאן סיכון גדול ובכל זאת הכריע שכך הדרך הנכונה לנהוג. הוא היה תמיד חוזר ואומר שבשביל להצליח בכל ענין שהוא צריך זכויות וסייעתא דשמיא, וכדי לזכות לסייעתא דשמיא צריך לנהוג בדרך הנכונה והישרה כפי רצון השי"ת. **התפקיד שלנו הוא לא 'להצליח' אלא לעשות את מה שנראה נכון.**

השבוע התעורר הענין הציבורי בעיר אלעד. לא היינו צריכים להתעניין בזה כלל, אבל כך טבע הדברים שרבים התעניינו בזה. ביום ראשון עמד מרן רבי דוב לנדו שליט"א בעצרת ברחובה של עיר ופרס את הדברים באריכות לאזני כל הציבור. [באמת בושה היא לנו שגדולי הדור צריכים לפרש לנו מעשיהם].

והסביר במילים פשוטות את השיקולים: אני מכיר את העיר אלעד כמעט מיום שהוקמה. זו עיר מורכבת והיו בה כמה בעיות רוחניות שאינני רוצה לפרט מפני כבוד הציבור. בתפקיד ראש העיר היו כמה אנשים שלא הצליחו, עכשיו היה אחד שהצליח, ממילא אסור להחליפו באדם חדש שאין ידוע אם יצליח או לא, ואין ספק מוציא מידי ודאי.

הרי ברור לכל שההכרעה שלו היתה נקיה ללא שום נגיעה אישית אלא רק לטובת העיר. לא היה שום שיקול של תקציבים או הקצאות. הרי היו יכולים לקבל מן המועמד השני כל מה שרצו לבקש. ואדרבה ה'אינטרס' הכללי של המפלגה היה אחר. ואכן רבים (תלמידי חכמים וגם אנשי המפלגה) ניסו לשכנעו לשנות דעתו מפני שיקולים של רווח והפסד במקומות אחרים, ולא נכנסו דבריהם לאזניו, בבחינת 'טענו חיטים והודה לו בשעורים'. איך יתכן להורות לאנשי העיר אלעד להצביע באופן שאיננו טובת העיר בשביל שיקול של רווח והפסד במקום אחר.

יש סייעתא דשמיא מיוחדת לגדולי הדור לתפוס את 'הנקודה הנכונה' בכל שאלה. איך להתייחס לכל שאלה, מהי הנקודה המרכזית ומה הנקודות הצדדיות שאינם תופסות מקום בשיקולים. **זו סייעתא דשמיא מיוחדת שניתנה רק למי שמן השמים הוטל עליו התפקיד להנהיג את הדור.**

אוי לדור שהגיע למצב כזה שנוצר צורך להסכים על הנהגת גדול הדור.

עדיין נותרה לנו שאלה מרכזית. כיצד יכולים אנו לדעת מיהו גדול הדור שאליו תשמעון. אצל הציבור החילוני זה נתון לבחירת הציבור. יש 'פריימריז' וכדומה. אין צורך להסביר את גודל המכשול והתקלה במסירת דברים אלו להכרעת המון העם.

אנו רואים איך נבחר הציבור החילוני אינם חושבים כלל על טובת הציבור אלא חושבים רק איזה פעולה תמצא חן בעיני הציבור. ברור שאצלנו אין הדברים יכולים בצורה שטחית והמונית אלא צריך לדון בכובד ראש מיהו הראוי ביותר לתפקיד של מנהיג הדור. אך כיצד יכולים אנו לדעת מיהו הראוי ביותר. איזה כלים יש לבחור או אברך להבחין בגדלותם של חכמי הדור ולהכריע מי גדול ממי.

הדרך שקיבלנו מרבותינו בדורות האחרונים היא שפשיטא שאין הדבר מסור כלל לאברכים או לבחורים, וחלילה להם להתעסק בשאלה מי ראוי להנהיג את הדור. **הדבר מסור אך ורק לגדולי תלמידי החכמים שבכל דור. ואנו צריכים לראות מה סוברים רוב מנין ובנין של חכמי הדור, מיהו לדעתם הראוי להנהיג את הדור.**

ראינו בזה בעשרות השנים האחרונות הנהגת שמים פלאית. רואים בחוש שהקב"ה לא עזבנו. זכינו לראות כיצד ההנהגה עברה בצורה ברורה מדור לדור על פי הסכמת רוב חכמי התורה. מעולם לא נזקקנו לערוך 'בחירות' חלילה, ומעולם לא התעורר ספק בזה, **ובכל פעם היתה הסכמה ברורה וגמורה של רוב חכמי הדור מיהו הראוי להנהיג את הדור**, ואף לא נוצר צורך מעולם לערוך 'אסיפה' כדי להחליט בדבר אלא מן השמים הכניסו בלב כולם דעה אחת.

[ואפילו אם אנו שומעים מתלמיד חכם גדול או מכמה תלמידי חכמים מופלגים שסוברים שאין חכם פלוני ראוי להנהגת הדור, אין אנו רשאים להתחשב בדעתם אלא ללכת כפי הסכמת רוב מנין ובנין של חכמי הדור. וכמובן שאין המשקל שווה בזה, ולעולם יש מקום לדון מי נחשב רוב מנין ובנין של חכמי הדור, אבל בחסדי שמים ומפלאי ההשגחה היו עד היום תמיד הדברים ברורים וכל מי שרצה לדעת האמת לא היה לו מקום ספק].

באמת יש כאן עומק נוסף: לא רק שאין הדבר מסור לבחירתם של אברכים או לבחורים. באמת אין הדבר מסור גם לבחירתם של תלמידי החכמים שבדור כלל. **לאמיתו של דבר הדברים נקבעים מן השמים**, וחכמי הדור רק מסכימים בדעתם מיהו זה שנבחר מן השמים.

אבל לא הם בחרוהו ומינוהו עליהם אלא מן השמים העמידוהו לתפקידו זה. ואין שום ספק אצל חכמי הדור שמן השמים הטילו תפקיד הנהגת הדור על חכם פלוני. וכל זאת מפלאי הנהגת ההשגחה העליונה בחסדי השי"ת על עמו.

תקופה ותקופה. פעמים רבות שמענו מרבותינו את הוראת חז"ל 'דבר אחד לדורי ולא שני דברים לדור!' ואין זה רק מסיבה של 'כדאיות', אלא הואיל שזוהי הדרך הנכונה והיחידה לקיום הציבור החרדי, ממילא כך רצון השי"ת שננהג, וכאילו יש לנו הוראה מפורשת מן השמים לציית להוראת מנהיגי הדור. ומלבד שכך מוכח מצד הסברא, גם הורו כך בפירוש גדולי ישראל בדורות האחרונים.

ומי שנבחר מן השמים להנהיג את הדור, רק הוא זוכה לסייעתא דשמיא לכוון לאמת ולדעת מה לעשות בכל שאלה המגיעה לפתחו. שאר תלמידי החכמים שבדור, עם כל גדולתם העצומה, מכיוון שאין זה תפקידם ממילא אין להם את הסייעתא דשמיא הנחוצה לתפקיד נורא זה.

כך ראינו שכל זמן שהרב שך ניהל את ענייני הדור, שאר גדולי הדור לא התערבו בהחלטות. וכל זמן שהרב שטיינמן ניהל את ענייני הדור, לא הביעו רבי חיים קניבסקי ורבי גרשון אדלשטיין זצ"ל שום דעה בענייני הציבור, וכל מי ששאל אותם שאלה הנוגעת לענייני הציבור הפנו אותו אל הרב שטיינמן, למרות שהיו עונים בחפץ לב לכל מי ששאל בעניינים פרטיים.

[גם בענייני ניהול ישיבת פוניבז', כל זמן שהיו קיימים הרב שך ורבי דוד פוברסקי, לא הסכים רבי גרשון להביע דעה בענייני ניהול הישיבה, ואמר שמכיוון שהתפקיד מוטל על ראשי הישיבה, רק להם יש סייעתא דשמיא להכריע נכונה].

חז"ל אמרו שהמורה הוראה בפני רבו עלול לטעות אפילו בדין פשוט ביותר כביעתא בכותחא (כתובות ס, ב). נראה שאין זה רק בתורת 'עונשי', אלא מפני שכל זמן שרבו קיים אין תפקידו להורות וממילא אין לו סייעתא דשמיא, ובלי סייעתא דשמיא יכול אדם לטעות בדברים הפשוטים ביותר.

[ואכן ראינו תלמידי חכמים מופלגים ביותר שהורו הוראות שונות בענייני הציבור, והיתה כוונתם לשם שמים, אבל לפעמים טעו בדברים פשוטים מכיוון שלא היה זה תפקידם וממילא לא היתה סייעתא דשמיא].

כך קיבלנו גם ממרן המשגיח רבי מאיר זצ"ל שבכל דבר הנוגע לענייני הנהגת הציבור היה תמיד אומר: אין לנו שום דעה עצמית. הרב שך מנהיג את הדור ותפקידנו לציית. למרות שהיה בן גילו של הרב שך, וכשהיתה פעם שאלה הנוגעת לניהול ישיבת חברון סבר המשגיח זצ"ל שעליו להכריע בזה בעצמו למרות שהרב שך סבר אחרת. אבל בכל מה שקשור לענייני הנהגת ציבור תמיד הורה לתלמידיו לעשות בלי היסוס כהוראות הרב שך, ולא היה בודק ומתעניין בכלל מדוע הכריע הרב שך כך או אחרת.

[אף מאאמו"ר ראש הישיבה זצ"ל שמענו כן. בתקופה שהיו שערערו על הנהגת מרן הרב שטיינמן זצ"ל נתבקש פעם אאמו"ר לחתום על מכתב תמיכה בהנהגתו, ואחרי שיצאו נתמלאו עיניו דמעות ואמר:

תלמידי חכמים מופלגים ומבוגרים שמרביצים תורה
כבר עשרות שנים, לאסיפה שכל מטרתה היתה לומר
'אין אנו מבקשים להבין מאומה'. **אנחנו מקבלים את
הנהגת גדול הדור בלי לבקש להבין!** איך יתכן
שמרביצי תורה חשובים לא רוצים להבין, ואברכים
צעירים דורשים להבין!

ניתן להאזין לדעת תורה מגדולי ישראל בראשם רשכבה"ג מרן גאון
ישראל הגאון רבי דב לנדו שליט"א, בקו חירום בעניני השעה
שמספרו 074-740-3306

עד כה הועלו לקו חירום שלוחה 2 הקלטות ממרנן ורבנן, רבותינו:
רבן של ישראל רבינו מרן הגאון רבי דב לנדו שליט"א. מרן רה"י
הגאון רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א. מרן פוסק הדור הגאון רבי
יצחק זילברשטיין שליט"א. מרן ראש ישיבת סלבודקה הגאון רבי
משה הלל הירש שליט"א. מרן ראש ישיבת קול תורה הגאון רבי
משה יהודה שלזינגר שליט"א. מרן המשגיח הגאון רבי דן סגל
שליט"א.

חברי מועצה"ת מרנן ורבנן שליט"א: הגאון הגדול רבי יצחק הקר.
הגאון הגדול רבי דוד כהן. הגאון הגדול רבי אביעזר פילץ. הגאון
הגדול רבי אריה לוי. הגאון הגדול רבי אברהם יצחק קוק. הגאון
הגדול רבי שרגא שטיינמן.

וכן ראשי הישיבות ורבני הקהילות שליט"א: הגאון הגדול רבי יצחק
אזרחי. הגאון הגדול רבי יגאל רוזן. הגה"צ רבי שמעון גלאי. הגרב"ד
דיסקין. הגר"א גרבוז. הגר"ר אלבז. הגר"ש אלתר. הגר"י פרידמן.
הגר"ח פיינשטיין. הגר"ב שרייבר. הגר"י סילמן. הגר"י אונגריר.
הגר"ח פ"ר ברמן. הגר"ז כהן. הגר"א דינר. הגר"י לוי. הגר"מ לובין.
הגר"ח מישקובסקי. הגר"א וייס. הגר"י עמית. הגר"י קלרמן. הגר"ח
קלופט. הגר"י קרפ. הגר"נ קופשיץ. הגר"פ גולדווטר. הגרב"מ
אטינגר. הגר"ב פינקל. הגר"מ שניידר. הגר"מ שטיינמן. הגר"צ פלמן.
הגר"א חדש. הגר"ר הכסטר. הגר"א דיסקין. הגר"י מקלב. הגר"י
זילברמן. הגר"י שטרנשווס. הגר"א מן. הגר"צ דיאמנט. הגר"ש
קנייבסקי. הגר"מ קסלר. הגר"א בירנצוויג. הגר"א בידרמן. הגר"ט
פולק. הגר"ב רוזנבלום. ועוד.

בשלוחה 3 ניתן להאזין לדברי חיזוק מרבותינו עיני העדה זצוק"ל
הנוגעים למצב הקשה השורר כעת בארה"ק.

בקו החירום בעניני השעה שלוחה 4 משודר מידי ערב ימים א-ה
שיעור הגאון הגדול רבי יהודה אריה דינר שליט"א רב מרכז ב"ב,
בהלכות שבת.

בקו חירום שלוחה 7, ע"פ הוראת רבותינו גדולי הדור שליט"א
ללימוד הלכות שבת, הוקם שיעור חדש בעניני עירובין טלטול
והוצאה בשבת הלכות אקטואליות ע"י הגאון רבי משה יהודה
שניידר שליט"א בשילוב הוראות והנהגות מרשכבה"ג מרן ראש
הישיבה אילת השחר זצוק"ל.

לקראת מערכה הגורלית למען צביון העיר בית שמש, ניתן להצטרף
ולהתעדכן בעזרה הנדרשת בקו פעילי הדגל: 08-622-1800. למען
כבוד רבותינו לא נחשה, ובעוז ובגאון נכריז כי התורה היא חיינו,
ובכל תהלוכות החיים נשמעים לדעת התורה מגדולי הדור בראשם
מוסר התורה דדורינו רשכבה"ג שליט"א המדריכים אותנו. בשלוחה
6 בקו פעילי הדגל ניתן להצטרף לאמירת פרקי תהילים למען
הצלחת המערכה על משמרת היהדות בעיר בית שמש.

ניתן להאזין בקו דרך אמונה 0799-211-666 שלוחה 4 לדברים
מרשכבה"ג מרן שר התורה הדרך אמונה זצוק"ל, בחובותינו לציית
למוסר התורה בכל דור, ובחובת הצבעה לשלוחי דרבנן הפועלים
בשליחות רבותינו למען צביון ארה"ק.

כמו"כ מידי שבוע יו"ל חוברת אוצר הפרשה ובו גליונות מרבותינו
מרנן ורבנן גדולי ישראל זצוק"ל ושליט"א, ניתן לקבלו במייל –

a169258235@gmail.com

והנה ציבור בני התורה מטבעו הוא ציבור ביקורתי
מאד ואיננו מקבל שום דבר בקלות. כך חונכנו מנעורינו
להקשות ולתרץ כדרכה של תורה ולא לקבל שום דבר
כגזירה בלא טעם. הפלא הגדול הוא שדוקא ציבור זה
מתאחד ומקבל עליו הנהגת חכם אחד.

וכל זאת למרות כל שינויי הגוונים הרבים בתוך ציבור
בני הישיבות שאינו עשוי כמקשה אחת, והיה עלול
להתחלק לזרמים ותת זרמים. היה מקום לצפות
שיהיה חוג יוצאי ישיבת פוניבז', וחוג יוצאי ישיבת
חברון, ויוצאי סלבודקה ותלמידי תפרח וכן הלאה. וכל
אחד ירצה לעשות דוקא כהוראת רבותיו. ואוי לנו אם
אנשי ירושלים יתבעו נציג בכנסת שישמע דוקא לחכמי
ירושלים, ואנשי בני ברק יתבעו נציג שישמע דוקא
לחכמי בני ברק וכן כיוצא בזה.

נומי שמהרהר אולי יש בזה הבדל בין אשכנזים
לספרדים, ראוי שידע כי חילוקי ושינויי הסגנון בין
העדות הינם פחותים בהרבה משינויי הסגנון בין 'חוג
חזון איש' ליוצאי 'עטרת ישראל' למשל. ואע"פ
שבענייני הלכה ומנהג כמובן צריך לנהוג כל אחד
כמנהג עדתו. **אבל בענייני הנהגת הציבור אין שום
סיבה אמיתית לחלק את הציבור לשני חלקים.**
ובחסידי שמים נשאר הציבור מאוחד תחת הנהגה
אחת! **הלא זה פלא עצום ונורא המעיד כאלף עדים
שאין זה מעשה ידינו אלא גזירה מן השמים!**

חלק מן ההשגחה העצומה הגלויה לעין בתהליך שמימי
זה הוא שמעולם לא הצליח שום אדם להשפיע במשהו
על תהליך מופלא זה. היו רבים שניסו לדחוף לכיוון
מסויים וסברו שלא חכם פלוני הראוי להנהגה אלא
חכם אחר, ופעלו בכל דרך אפשרית להטות את הציבור
כפי דעתם ולא הועילו מאומה.

ניש הטוענים שכביכול העיתון הוא הקובע מי מנהיג
הדור. ואכן היו תקופות שאף כותבי העיתון עצמם נפלו
בטעות זו. **אבל ראינו בחוש שמעולם לא הועילו
מאומה.** ואולי יכול העיתון להשפיע על בחורים ונערים
צעירים, אבל על אלפי תלמידי החכמים שבדור אין
לעיתון שום השפעה כלל כפי שהתברר לעין כל].

אין אנו יודעים האם מובטחים אנו שימשך הנס הזה
לעתידי, כי באמת אין זה דבר מובן מעצמו אלא חסד
ופלא עצום כדי שיהיה קיום לעולם התורה. ועלינו
להתפלל שנזכה להיות ראויים שימשך עמנו חסד זה עד
שיבא משיח צדקנו במהרה ואז יפתרו כל הספיקות
והאמת תהיה ברורה לכל.

לסיום נזכיר את דברי אמו"ר ראש הישיבה זצ"ל
לפני כעשר שנים בתקופה שקמו מערערים על הנהגת
מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. הוא דיבר אז בישיבה
ואמר: אברכים באים אלי ואומרים שרוצים להבין את
דרכי הנהגת הציבור.

לפני כמה ימים התאספנו בבני ברק למעלה ממאה
ראשי ישיבות ומרביצי תורה מכל הארץ, ביניהם

***

ניתן להצטרף לקבלת הגליון ע"י שליחת בקשה למייל - a086221800@gmail.com